

De ungas experiment med droger

Publicerad 20.12.2005. Uppdaterad 7.9.2009

Till ungdom och särskilt puberteten hör många förändringar och ökade krav. Framför allt i pubertetsåldern blir ungdomarna mer nyfikna på sig själva och livet och vill pröva och testa nya saker. Att pröva på droger är en version av experimentlust och testande av nya saker i vår tidsålder.

Eventuellt experiment med droger eller bruk av droger är utmanande situationer för både den unga och familjen. Ungdomarna lyssnar på sina kompisars berättelser om erfarenheter och kan tänka att jag också borde våga försöka. Föräldrarna anser att deras sätt att påverka den unga är väldigt begränsade. Föräldrarna till den unga kan tänka att de inte har tillräckliga kunskaper om droger eller kan erbjuda tillräckligt med underhållning för sina barn.

Ofta är de ungas berättelser om erfarenheter av droger överdrivna historier som har tendensen att svälla varje gång historien berättas till nästa lyssnare. Många ungdomar har blivit besvikna på sina experiment med droger när de har förväntat en storslagen erfarenhet. Efter det första triviala experimentet kan den unga förvänta sig ännu mer av nästa experiment. Föräldrarna blir ofta ängsliga inför den nya och mystiska drogfrågan. Föräldrarna kan väl tillämpa sin egen livserfarenhet av att pröva på saker, till exempel genom att återkalla hur det kändes att pröva på alkohol för första gången. Vilket medel det är fråga om har överraskande liten betydelse för hur man upplevde försöket. Det är närmast fråga om mänskliga känslor, betydelser och behov som är samma från en generation till annan när trenderna ändras. Ofta har de ungas erfarenheter när deras föräldrar ingriper i saken, men särskilt besvikna är de ungdomar vars föräldrar inte har ingripit i experimenten eller bruket.

Det är inte nödvändigtvis ett tecken på problem i hemmet om den unga prövar på droger. Ett experiment behöver inte heller leda till omedelbart beroende av medlet i fråga. Nyfikenhet, längtan efter spänning eller vänkretsens bidragande påverkan är ofta tillräckliga orsaker till att pröva på droger. Att endast en liten del av provarna eller de slumpmässiga användarna blir beroende eller vane- eller problemanvändare, berättar om två fakta. För det första tröttnar största delen rätt så snabbt på drogerna eftersom de aldrig motsvarade de förväntningar som man hade på dem. För det andra minskar eller slutar största delen av ungdomarna själva, eller med stöd av ett väldigt kort professionellt samtal, bruket av droger. Samma gäller alkoholbruk bland människor i alla åldrar. De flesta märker av sin egen erfarenhet att de goda känslolögena finns inom sig själva, och att de inte behöver droger för att skapa sådana.

Om det känns att situationen är för besvärlig att lösas i familjen eller med en vän kan man anlita professionell hjälp för att diskutera sina problem anonymt. Sådan hjälp erbjuds bland annat av Ungdomscentralen, ungdomsstationerna, skolkuratorer, hälsovårdare, psykologer eller studiehandledare. Problemen kan lösas snabbt när hela familjen får diskutera tillsammans på någon av de ovan nämnda platserna. För föräldrar finns också många slags stöd tillgängligt. Många av dessa stödformer är avgiftsfria.

Under de senaste åren har man väldigt ofta fört känslobetongade diskussioner om drogproblemet i Finland och fokuserat på att förfasa sig över abstinenssymptomen. Man kan också själv inverka på symptomen: rätt attityd och samtalshjälp hjälper alltid. Att ställa upp mål för sig själv eller själv hitta en lösning är ofta effektivare med tanke på förändringen än färdiga mallar eller lösningar som kommit utifrån.

Att pröva, använda eller sluta använda droger gör inte i sig själva någon lycklig. Man kan leva sitt liv på många olika sätt och var och en kan hitta sitt eget sätt att vara lycklig.

Suvi Wikström

Företagscoach, konsult, terapeut, handledare

link